

RIK VAN DEN BOS

EEN COMING OF AGE VOOR BEJAARDEN

Spirit of my silence I can hear you
But I'm afraid to be near you

(Sufjan Stevens)

Personages

Dansleraar

Danslerares

Lisette

Daniël

Meisje

Jongen

proloog

Een dansleraar en een danslerares komen op.

dansleraar Het ziet er misschien ingewikkeld uit, maar als we er stapje voor stapje doorheen gaan, zal je zien dat het allemaal heel haalbaar is.

danslerares De weg heen is hetzelfde als de weg terug.

dansleraar Voor de mensen die er de vorige keer ook waren: alles is in feite hetzelfde.

danslerares Houd in je achterhoofd: het is traag, het is sensueel. Zet je body in.

dansleraar Volg gewoon je eigen tempo, geloof mij: iedereen kan het. Er zijn natuurlijk veel verschillende rumba's, maar wij gaan vandaag de Yambú rumba leren kennen. Die is wat trager en prima geschikt om mee te beginnen.

danslerares We beginnen natuurlijk met het basic-footwork.

dansleraar Het basis voetenwerk.

danslerares We delen het ritme op in vier tellen.

De danslerares knipt met haar vingers.

dansleraar Eén, twee, drie, vier. Eén, twee drie, vier. En we gaan door totdat het stopt.

Lisette en Daniël op

daniël O excuseer. We mochten van Marcel even de zaal bekijken.

dansleraar Ja, natuurlijk ga gerust uw gang.

De dansleraar geeft de danslerares een teken om het ritme te hervatten.

dansleraar De heren: naar voren, zij, heup en terug. Naar voren, zij, heup terug. Dames, je zal zo meteen zien dat het voetenwerk voor u hetzelfde is als voor de heren.

danslerares We zullen alleen op een ander punt beginnen.

dansleraar Het ziet er misschien wat snel uit, maar je hebt meer tijd dan je denkt, want we hebben namelijk een hele tel over en die gebruiken we voor de heupen. Wat ikzelf in Cuba geleerd heb en wat heel goed werkt, is de tellen in je hoofd vervangen door geluidjes. Tak, tak, slow, heup. Kijk naar mijn hoofd. Kijk naar mijn handen. Kijk naar mijn voeten. In Cuba doen ze het allemaal zo.

lisette Staan hier ook statafels?

De dansleraar stopt.

dansleraar Eh, ja. Als er een feestje is soms wel ja.

lisette Anders vind ik het wel een beetje kaal, Marcel.

daniël Lisette, kom mee.

lisette Dat mag ik toch wel zeggen?

daniël Dat is Marcel niet.

Daniël voert Lisette mee. De dansleraren gaan door met hun les.

danslerares Voor de dames is het eigenlijk precies hetzelfde, maar dan omgekeerd.

Ik wil jullie zo meteen vragen om je gewicht op het rechterbeen te plaatsen en dan beginnen we zo meteen met een linker stap naar voren.

dansleraar Tel ik af?

danslerares Jij telt af.

dansleraar Ik tel af: vijf, zes, zeven, acht.

danslerares Slow, heup, tak, tak. Slow, heup, tak, tak. Duidelijk?

Laten we nu gaan kijken hoe dit er gezamenlijk uitziet.

dansleraar Precies. We weten: dit is je frame.

Ze laten hun frame zien.

danslerares Behoud je frame te allen tijden.

Ze voegen hun frames samen.

danslerares Nog even over de handposities. Er zijn drie variaties op de basis hoge handpositie. De single hand, double hand en hand-shake-hold positie. Wij blijven voorlopig bij de basis.

dansleraar Lijf rechtop. En heren hou dat frame vast.

danslerares Dames ook.

dansleraar Ik leid.

danslerares Ik volg.

dansleraar O, en heel belangrijk: hou elkaar stevig vast, want dit begeleid je door het hele proces.

beiden We tellen af! Vijf, zes, zeven, acht. Tak, tak, slow, heup. Tak, tak, slow, heup. *enzovoorts*

Ze dansen. Daniël en Lisette op.

daniël Tot ziens. Bedankt.

Lisette wordt verleid om mee te dansen en probeert dit met Daniël te doen. Omdat hij haar afhoudt, zoekt ze haar heil bij de dansleraar.

De danslerares weet Daniël te verleiden om met haar te dansen.

Daarna laten de dansleraren

Daniël en Lisette samen dansen. De dansleraren verdwijnen. Daniël en Lisette dansen verder. Gedurende de dans worden hun

bewegingen steeds houteriger, ouder en raken ze elkaar kwijt in de dans. Lisette verdwijnt. Daniël blijft alleen achter.

daniël Als ze de kans krijgt, dan is ze vertrokken. Ze staat met haar jas al aan bij de lift, en probeert doodleuk met wildvreemde mensen mee te lopen. Zelf kan ze niet naar buiten, er zit een codeslot op de deur en ze weet de code niet. Dat is het jaartal. 2016. Hoewel iedereen duidelijke instructies krijgt om niemand naar buiten te laten krijgt ze het toch nog aardig vaak voor elkaar om er tussenuit te knijpen. Dan wandelt ze naar buiten, het bos in. Ze gaat altijd naar dezelfde plek. Gaat zitten op het bankje bij een grote eikenboom. Handen in haar schoot en haar blik geconcentreerd gericht op die boom. Zo bekijkt ze aandachtig dat landschap. Alsof het haar helpt om een gedachte uit te denken, soms prevelen haar lippen en lijkt ze iets te formuleren. Ik weet niet wat ze ziet, ik zie alleen dat ze ademloos zit te kijken. Op dat moment weet ik nog niet hoe het met haar gaat, hoe ze zich voelt, dus ik benader haar rustig en probeer haar niet aan het schrikken te maken door ineens voor haar neus te staan.

Ik leg mijn hand op de hare, en meestal duurt het even voor ze haar blik losmaakt, haar hoofd draait en ze zich naar mij toe keert. Dan bekijkt ze mijn gezicht. Op dezelfde manier. Aandachtig. Alsof ook mijn gezicht een landschap is waar ze vat op moet krijgen. Ik geef haar de tijd om aan mijn gezicht te wennen en ondertussen bekijk ik het hare.

En uiteindelijk kijkt ze me aan. En kijk ik terug. Ik moet een

raadsel voor haar zijn.

Zo'n gladde wang, met hier en daar een haartje. Een neusbrug.
Wenkbrauwen. Wimpers, ogen. Haren uit mijn oren. En neus.
Lippen. Mond. Glimlachende mond. Zich verstrakkende,
hernemende mond. Toch weer glimlachende mond. Voorhoofd.
Rimpels. Haren. Er is zoveel. Er is zoveel om je tot te verhouden.
En het moment dat ze gewend aan me is, herken ik uit duizenden.
Dat ze besloten heeft dat ik oké ben. Dat ik er mag zijn en dat ik
lief voor haar ben. Dan aai ik haar wang, of haar haren, en dat
vindt ze fijn en soms geef ik een kus. Al die kleine dingetjes, die
handelingen, gebaren, alleen al die blik is een hele wereld op zich.
Lisette op

daniël Daag.

lisette Daag.

daniël Lekker weertje. De lente komt er aan.

lisette Ze zeggen het.

daniël Ik heb mijn zonnebril in de auto laten liggen, maar ik had hem net zo goed mee kunnen nemen.

lisette Nou, dat vind ik wel een beetje overdreven, om nu al met een zonnebril op je hoofd rond te gaan lopen in een bos. Als je zo'n hekel hebt aan licht kun je beter binnen blijven.

daniël Best mooi hier.

lisette Het is hier van een angstaanjagende schoonheid. Dat meen ik echt.

daniël Kom je hier vaker?

lisette Waarom denk je dat? Ik zeg net dat ik het hier angstaanjagend mooi vind. Zie ik eruit als iemand die zijn angsten onder ogen komt?

daniël Dat zou best kunnen.

lisette Waarom zou ik hier in godsnaam vaker komen?

daniël Weet ik veel. Zelfde reden als iedereen: wandelen?

lisette Ik heb een hekel aan wandelen. Ik krijg de kriebels als ik moet lopen en bij voorbaat al weet dat het een nutteloos rondje wordt. Dat ik na een zorgvuldig uitgestippelde route weer bij de parkeerplaats uitkom. Als je jezelf in beweging zet, moet je ergens

naartoe ook.

Op je doel af. De horizon tegemoet.

daniël Oké. Dat is nieuw.

lisette Dat is helemaal niet nieuw, zo ben ik altijd al geweest. Er zijn al genoeg mensen die de tijd maar een beetje tussen hun vingers weg laten lekken alsof het waardeloos zand is.

daniël Tja, zo heb ik er nog nooit over nagedacht.

lisette Nee, dat zal wel weer niet.

stilte

Ik heb hier nog geen hond voorbij zien komen.

daniël Nee, het is inderdaad opvallend rustig vandaag.

lisette Omdat u een riem hebt.

daniël O! Ja. Nee, dat. Ik heb helemaal geen hond.

lisette Logisch.

daniël Mijn hond is al tijden geleden dood gegaan. Maar ik ben zo gewend aan wandelen met die riem in mijn hand, dat ik 'm meestal maar gewoon meeneem.

lisette Koop een nieuwe.

daniël Wat?

lisette Koop een nieuwe. Hond.

daniël O. Nee, daar begin ik niet meer aan.

Ik geloof niet dat ik dat nog een keer aan kan. Afscheid nemen is niet echt mijn sterkste punt.

lisette Mijne ook niet.

daniël Leven is afscheid nemen zeggen ze.

lisette Ja. Nou. Dan zullen wij wel niet zo goed in leven zijn.

daniël Daar ben ik ook wel eens bang voor. Mooie schoenen.

lisette Je zakt er mee weg in de modder.

daniël Ze zijn wel mooi.

lisette Ja, maar daar schiet je dus verder niet zoveel mee op.

stilte

daniël Ik vraag me toch af hoe u hier terecht bent gekomen. Als het u niet om het wandelen te doen is, lijkt dit me niet een erg logische plek om zomaar verzeild te raken.

lisette Tja. Dat is geloof ik nogal een lang verhaal.

daniël Ik heb alle tijd.

lisette Ja, dat zal wel weer.

Lisette en Daniël naast elkaar op dezelfde plek.

jongen *buiten beeld* Pssst. Ben jij daar? Nee. Niemand. Toch?

meisje *buiten beeld* Hey. Ben jij dat?

lisette Ja!

jongen *tegen meisje* Ja! Je bent gekomen!

lisette Ja.

jongen Wow.

Jongen en meisje op. Zoeken elkaar in het donker.

meisje Verbaast dat je?

jongen Ja. Nee. Natuurlijk niet.

meisje Nou, mijzelf wel. Eigenlijk. Dit is niets voor mij, stiekem het huis uit sluipen om door het pikkedonker door een bos te fietsen. Ik heb de hele weg zeker geweten dat ik op een zeker punt twee handen op mijn schouders zou voelen die me van mijn fiets zouden trekken. Ik zweet me kapot. Van angst en van inspanning. Ik geloof dat ik 45 kilometer per uur gefietst heb.

Jongen vindt het meisje. Hij raakt haar aan.

Ze schrikt.

jongen Sorry, sorry. Gaat het?

meisje Stomme zak.

ongemakkelijk gelach en onhandige beleefde kussen

jongen Jezus...

stilte

Zo. Daar zijn we dan.

meisje Ja.

jongen Kon je het vinden?

meisje Ik moest wel even zoeken.

stilte

Waarom wilde je eigenlijk per se helemaal hier afspreken?

jongen Gewoon. Het is hier hartstikke mooi. Toch?

meisje Tsja. Daar zie je in het donker niet echt veel van, of wel?

jongen Het leek me wel een romantisch idee. Om samen te zijn in een mooi landschap in plaats van ergens in een donkere steeg. Ook al zie je het niet. Gewoon zittend op het mos, tussen de planten en de dieren.

meisje Dieren? Zitten hier dieren?

jongen Rustig nou maar. Alles en iedereen slaapt. Behalve wij dan.

Wij zijn wakker.

meisje Mijn hart bonkt helemaal. Moet je voelen.

Hij voelt. Ineens wel erg dichtbij. Lisette komt dichterbij om naar de jongen en het meisje te kijken.

jongen Zo hee. Nou, daar zijn we dan.

meisje Ja.

lisette Ja.

lisette Er hoefde maar dít gebeuren of ik raakte totaal in paniek.

Zodra het begon te schemeren voelde ik me overal onveilig.

Bij elk geluidje zat ik rechtop in bed, in volle overtuiging dat er insluipers in huis waren. Misschien heb ik ergens altijd het gevoel gehad, dat mijn leven iets waardevols was.

Iets dat het waard was om af te pakken. Om me voor te overvallen en beroven. Om me met geweld voor naar de grond te dwingen, om me voor vast te binden, te knevelen en huilend voor achter te laten.

daniël Wil je ook een mandarijntje?

lisette Vooruit dan maar weer.

Ze neemt een mandarijntje van hem aan.

Ze gooit de schillen op de grond. Daniël probeert ze te vangen met zijn plastic zak. Lisette neemt een hap en spuugt de mandarijn meteen uit.

lisette We zouden het vieren.

daniël Wat?

lisette Nou, dat we veertig jaar samen waren, natuurlijk. Mijn man en ik. Vroeger vierden we elke week. Bij 365 weken zijn we ergens een pannenkoek gaan eten. Later doe je die dingen niet meer. Ja, je gaat een keer uit eten. Maar dit keer zouden we het groots vieren. Met iedereen erbij. Lekker mandarijn.

daniël Dank je.

Daniël raapt de mandarijnenschillen op.

lisette Ik ben altijd bang geweest om alleen thuis te zijn als het donker was.

daniël Is dat zo?

lisette Achter gordijnen zag ik schimmen, als ik de trap op liep vermoedde ik iemand achter elke blinde muur. In de badkamer deed ik de deur op slot als ik ging douchen, maar daarna durfde ik er juist niet uit omdat ik door het geluid van de douche niets had kunnen horen en het hele huis dat ik net had uitgepluisd dus weer helemaal vol met insluipers zou kunnen zitten. Stom hè?

daniël Mensen maken zich vaak druk om iets dat nooit gebeurt.

lisette Als het in je hoofd gebeurt, gebeurt het ook.

daniël Ja. Dat is waar.

lisette Nu is die angst weg. Nog steeds voel ik heel sterk dat er demonen door mijn huis bewegen, mij omsingelen. Zwijgend en traag om mij heen cirkelen als een school vissen. Maar tegenwoordig laat ik ze maar begaan.

Ik sta er achteloos tegenover. Laat ze maar komen. Laat ze mij maar overheersen.

Ik begin er bijna naar te verlangen. Hier valt niets meer te halen.

daniël Dat klinkt wel een beetje te somber.

lisette Het voelt anders als een opluchting.

Meisje maakt aanstalten om te vertrekken. Lisette gebaart haar om nog even te wachten. Jongen komt plots tevoorschijn met een kettinkje in zijn handen.

jongen Ik heb iets voor je.

meisje Wat is dat?

jongen Een kettinkje. Om te vieren dat we nu een week verkering hebben.

meisje Ah, wat lief.

meisje Mooi, is het zilver?

jongen Verzilverd staal geloof ik.

meisje Mooi hoor.

jongen Er hoort nog een ringetje bij, maar daar had ik nu geen geld voor. Dat krijg je volgende week wel, als we twee weken verkering hebben.

meisje Ach, dat hoeft toch helemaal niet.

Al die cadeautjes.

jongen Jawel, jawel.

meisje Maar ik heb helemaal niks voor jou.

jongen Maakt helemaal niet uit.

meisje Vind ik toch een beetje stom nu.

jongen Maakt helemaal niet uit.

meisje Zeg gewoon effe als je iets voor me meeneemt.

Jongen begint het kettinkje bij het meisje om te doen, dit gaat erg onhandig.

jongen Dan is het geen verrassing meer.

meisje Nee. Dat is ook weer zo.

stilte

jongen Ik weet eigenlijk niet zo goed wat ik moet zeggen.

meisje O, dat geeft niks.

jongen Zodra ik bij jou in de buurt ben, verander ik in een hele duffe versie van mezelf. Ik word echt een beetje een domme jongen die zo met zijn mond vol tanden staat.

meisje Valt best mee, hoor.

jongen De hele dag heb ik praatjes voor tien, heb ik altijd als eerste een opmerking klaar en zodra jij er bent klap ik dicht als een klike.

meisje Vind ik wel lief.

jongen Echt waar?

meisje Ja.

stilte

jongen Er gaat een enorme rust van jou uit.

meisje Is dat zo?

jongen Ja. Alsof je weet dat alles goed komt.

Je bent heel lekker kalm. Mag ik dat zeggen?

meisje Ja, tuurlijk.

jongen Ik heb nog nooit zoiets tegen iemand gezegd. Dat soort dingen denk je, maar die spreek je niet uit. Ik niet althans. Ik word er zelf ook helemaal stil van. Vanbinnen. Ik ben ongelooflijk blij dat je er bent.

meisje Ik ook. Het is fijn zo.

jongen Ja. Toch?

Hij kijkt haar kwijlerig aan en slaat onhandig een arm om haar heen.

meisje Ik moet morgen wel weer vroeg op.

Lisette kijkt hoe de jongen hongerig naar het meisje kijkt.

Ondertussen kijkt Daniël hongerig naar Lisette.

lisette Wat kunnen mannen toch hongerig kijken.

Lisette gebaart de jongen weg te gaan en het meisje te blijven staan.

daniël Dat valt toch best mee.

lisette Mannen hebben altijd zo'n bedelende blik in de ogen als ze iets van je moeten.

Het ongeduld straalt gewoon helemaal op je af. Ik word er behoorlijk onrustig van.

daniël Maar, ik hoef helemaal niets van u.

lisette Nou, ik weet het niet met mannen met een trouwring om hun vinger die in hun eentje op zondag door het bos komen struinen met een blik van een stroper in hun ogen.

daniël Ah. Oké.

lisette Ik had heus wel gezien dat u een ring draagt, hoor.

daniël O. Ja. Dat klopt.

bekijkt zijn ring

lisette Ik draag er zelf ook een.

bekijkt haar ring

daniël Getrouwd.

lisette Ja, het lijkt er wel op.

daniël Nooit gescheiden?

lisette Ach, hou op. Veel te veel gedoe. Over een huwelijk moet je niet teveel nadenken. Mensen van onze leeftijd trouwden in een tijd dat het huwelijk de enige stap naar een beetje vrijheid betekent. Een trouwring zegt niets over liefde, hooguit over dat je ooit jong bent geweest en nieuwsgierig naar het leven was.

daniël Aha. Dus je houdt niet van je man?

lisette Hmpf.

daniël Dat biedt perspectief.

lisette Haal je vooral niets in je hoofd.

daniël Het is wel een mooie ring. Uw man heeft wel smaak.

pakt haar hand

lisette Ja, daar heb je wat aan. Het zou fijner zijn als-ie zo af en toe eens langs kwam. Hij is gewoon ineens uit mijn leven verdwenen. Gewoon, van de een op de andere dag.

daniël Tja, je hoort het vaker. Dat iemand even een pakje sigaretten gaat halen en nooit meer terugkomt.

lisette Hij rookte niet. Hij is gewoon ineens verdwenen. Weet je, wij zouden veertig jaar getrouwd zijn. Mijn man en ik. We zouden het vieren.

daniël Ach jee.

lisette *pakt zijn hand* Als iemand afscheid neemt, weet je dat tenminste nog. Ik heb geen idee wanneer hij mijn leven uit gelopen is. Volgens mij ergens in de voormiddag. Kruip je 's avonds in bed, blijft je bed in één keer leeg. Hele nacht koude voeten.

daniël Alleen slapen. Went nooit.

lisette Nee. Je raakt aan iemand gewend, wie het ook is. Ik merk dat ik elke nacht nog op 'm wacht. Ook al weet ik zeker dat hij toch niet komt.

daniël Alleen slapen is als alleen op reis gaan, het kan wel maar het is minder leuk

lisette Precies, en voor je het weet zit je in een bus vol andere sneue figuren verplicht liedjes te zingen. Ik slaap nu zelfs in een eenpersoonsbed. Toch hou ik altijd een plekje voor hem vrij. Stomme zak.

daniël Zo'n ander lichaam gaat tot je eigen lijf behoren. Ik moet iets vasthouden, dus hou ik altijd mijn kussen maar vast.

lisette Doe ik ook vaak. Mannen, het laatste wat je doet is op ze gaan zitten wachten. Maar je doet het toch.

Lisette kijkt naar het meisje, het meisje lacht bemoedigend.

lisette Als iemand afscheid neemt, weet je dat tenminste nog. Ik heb geen idee wanneer hij mijn leven uit gelopen is. Volgens mij ergens in de voormiddag. Kruip je 's avonds in bed, blijft je bed in één keer leeg. Hele nacht koude voeten.

daniël Alleen slapen. Went nooit.

lisette Nee. Je raakt aan iemand gewend, wie het ook is. Ik merk dat ik elke nacht nog op 'm wacht. Ook al weet ik zeker dat hij toch niet komt.

daniël Alleen slapen is als alleen op reis gaan, het kan wel maar het is minder leuk

lisette Precies, en voor je het weet zit je in een bus vol andere sneue figuren verplicht liedjes te zingen. Ik slaap nu zelfs in een

eenpersoonsbed. Toch hou ik altijd een plekje voor hem vrij.

Stomme zak.

daniël Zo'n ander lichaam gaat tot je eigen lijf behoren. Ik moet iets vasthouden, dus hou ik altijd mijn kussen maar vast.

lisette Doe ik ook vaak.

daniël Het voelt een beetje alsof de wereld begint te kantelen.

Alsof het leven waar je al die tijd met zijn tweeën zo gedegen aan gewerkt hebt ineens begint te verbrokkelen.

Je bouwt en je bouwt en je bouwt en je denkt dat je het paradijs maakt, maar ineens merk je: wacht, we graven hier ons eigen graf. En je kijkt elkaar eens aan. Zoals je elkaar vaker aangekeken hebt in tegenspoed. Oké, we hebben vaker tegenspoed gekend. Maar je kijkt elkaar aan en in die blikwisseling spreek je twee dingen af: bij elkaar blijven. Alles komt goed. Een lichaam heeft een geheugen. Motorische intelligentie. Je lichaam slaat alle bewegingen op die het ooit heeft gemaakt. Sterker nog: je lichaam heeft een verbeelding. Het stelt zich zelfs bewegingen voor die het nog nooit heeft gemaakt. Mijn lichaam weet hoe het is om zonder parachute uit een vliegtuig te springen. Ineen te krimpen, te wennen aan de val en langzaam in overgave armen en benen te spreiden. Wachtend op de grote klap. Wat er van mensen rest is uiteindelijk alleen maar een beweging. Een reflex. Een veilig wegkruipen. Terug naar waar het begon. Terug naar huis. *tegen jongen* Bij elkaar blijven. Alles komt goed.

meisje Heb je het koud?

jongen Nee.

meisje Wat is er dan.

jongen Ik vind het soms jammer dat het allemaal zo langzaam gaat.

meisje Dat wat zo langzaam gaat.

jongen Gewoon, alles. Het leven. Wij.

Ik bedoel: kom op zeg, we zijn nu bijna tien maanden samen.

meisje Heb je het weer over samenwonen?

jongen Waar anders over.

meisje Waarom die haast?

jongen Het lijkt me gewoon leuk, maar jou blijkbaar niet.

meisje Mij ook.

jongen Wat houdt ons dan nog tegen?

Vinden je ouders het niet goed?

meisje Alsjeblieft zeg.

jongen Heb je twijfels?

meisje Helemaal niet.

jongen Ben je bang dat we in een sleur terecht komen? Ik namelijk niet, ik kan me gewoon niet voorstellen dat het ooit een sleur wordt met jou.

meisje Laat het gewoon effe gaan, oké. Ik ben moe. Ik heb de hele dag stage gelopen. De hele dag een groep drie.

jongen Sorry. Ging het goed?

meisje Ja zeker wel. Nou, eigenlijk mag ik nog niet veel doen. Af en toe de schriftjes uitdelen of een instructie geven. Verder voert vooral juf Carla het woord en sta ik er dus zo'n beetje naast. Maar alleen het rechtop staan valt me eigenlijk al zwaar. Eerst maar eens leren de hele dag op je voeten te staan. Pijn aan mijn kuit, joh.

jongen Haha.

meisje Er zit zo'n schattig jongetje in mijn klas. Jacco Avenhorn heet-ie.

lisette Jacco Avenhorn.

meisje Heel klein jongetje met van die schattige rode haartjes en zo'n grote lach op zijn gezicht. En het leuke is dat-ie eigenlijk altijd als er iets in 'm opkomt dat-ie dat gewoon zegt. Ook als je gewoon iets klassikaal aan het uitleggen bent, dan staat-ie zo op van zijn stoeltje en komt helemaal naar me toe gelopen om me iets te zeggen, dat totaal nergens iets mee te maken heeft, maar waar hij dus blijkbaar aan zit te denken.

jongen O, dat lijkt me irritant.

meisje Ja, maar bij Jacco smelt ik dus gewoon totaal. Want Jacco is zo'n heel klein mannetje en dan komt-ie zo aangelopen met van die hele kleine stapjes, omdat-ie stiekem ook wel weet dat hij niet zomaar van zijn plekje mag komen en als-ie praat dan praat en lacht-ie tegelijk waardoor zijn ogen zo helemaal tot spleetjes zijn geknepen en dan zegt-ie iets als 'Wij hebben thuis geen hond'. Dus telkens als Jacco iets wil zeggen, ben ik zo benieuwd naar wat hij gaat zeggen, dat ik hem dus helemaal de ruimte geef. En dat mag dus niet van juf Yvon.

jongen Juf Yvon?

meisje Mijn stagebegeleider. Die zei dat ik Jacco gewoon stil moest houden omdat hij moet leren dat hij stil moet zijn als er instructie is. Dus laatst moest ik de gymles geven en ik was een best ingewikkeld spel uit aan het leggen, ik heb al die kinderen in een kring aan mijn voeten gezet, Jacco zit natuurlijk pal naast mij, en ik zit midden in mijn uitleg van een veel te ingewikkeld spelletje. En ja hoor, Jacco tikt op mijn broekspijp. ‘Juf. Juhuuf.’ Maar ik duw zijn handje van me af en leg zo mijn vingers op mijn lippen terwijl ik doorga met mijn uitleg. Ik bedoel: hallo, allemaal leuk en aardig, maar straks krijg ik een onvoldoende voor mijn stage ofzo. Dus ik praat door en daar komt Jacco weer. ‘Juf. Juhuuf.’ Dus ik kijk ’m nu echt kwaad aan, en zeg dat-ie stil moet zijn. Hij begrijpt er niets van en begint een beetje te jammeren, maar hij luistert wel. Dus na mijn instructie rennen al die kinderen de gymzaal in maar Jacco blijft zitten. Dus ik vraag: ‘Jacco, wat was er nou, jongen?’ Zegt-ie: ‘Je staat op mijn handje.’ Stond ik gewoon al een half uur op zijn handje.

jongen O mijn God.

meisje Erg hè? Hij kon de hele les niet ballen.

jongen Had-ie niks gebroken?

meisje Nee joh. Stop met lachen.

jongen Ik lach niet.

meisje Je lacht wel. Je lacht me gewoon uit. Echt, volgens mij leer ik het nooit, dat lesgeven.

jongen Heus wel. Jij wordt de leukste en beste juf van de hele wereld. Dat weet ik zeker.

Na zo'n lange dag heb je gewoon rust nodig. Wat bijvoorbeeld prima kan als wij samenwonen. Dan kom je thuis en dan zeg ik: 'Zo, ga jij nu maar eens even lekker op de bank zitten. De warme aardappeltjes staan al op het fornuis.'

stilte

meisje Luister, ik wil heus wel met je samenwonen, maar ik wil gewoon eerst graag mijn studie afmaken.

jongen Als jij kleine jongetjes blijft molesteren dan kan dat nog wel even duren.

meisje Dat is gemeen.

jongen Dat is een grapje. We zijn meerderjarig.

meisje Dat is het punt niet.

jongen Er zijn mensen die jonger zijn dan wij, die al lang en breed naar de stad gegaan zijn en die compleet losgeslagen van het leven genieten.

meisje Ja.

jongen Ik heb altijd het gevoel dat ik een stap achter loop. Dat ik de boot mis. Hoewel ik van alles op de hoogte ben. Ik luister de juiste muziek. Ik heb de juiste kleding. En toch voel het niet alsof ik helemaal iemand van deze tijd ben. Ik ben toch ook rock'n roll? Toch? Ik ben toch zeker ook rock'n roll?

meisje Nou, je woont nog wel bij je moeder.

jongen Ja, dat scheelt gewoon geld. Volgens mij heb je twee soorten mensen. Mensen die de situatie waar ze inzitten aannemen voor de enige situatie mogelijk en mensen die zich altijd voor kunnen stellen dat er nog iets anders is. Iets beters. Die uit hun eigen leven breken.

meisje Ja, dat denk ik ook.

jongen Weet je, mijn keuzes heb ik altijd gemaakt op basis van wat ik kan, nooit op wat ik wilde.

meisje Is dat niet bij iedereen zo? Wat je kan vind je leuk, dus daar ga je mee door.

jongen Nee, er is een verschil. Iets wat je nog niet kunt, kun je leren. Als je het wilt, toch? Iedereen die een muziekinstrument speelt, heeft daarvoor moeten werken. Moeten doorzetten. Ik heb nooit echt doorgezet, gewoon de weg van de minste weerstand gekozen en gedaan wat er van me verwacht werd. Totdat ik gewoon ineens zei: 'Ik stop ermee. Ik stop met school.' Toen ben ik gewoon gaan werken.

meisje Ben je blij met wat je nu doet?

jongen Tja. Ik heb wel leuke collega's.

meisje Ik zou ook wel gewoon willen werken.

jongen Ach, je weet niet wat je zegt.

meisje Hoezo dat nou weer?

jongen Maak nou maar gewoon je school af. Later zal je het wel begrijpen.

meisje O, ga je nu ineens zo doen? Jij bent ook maar drie jaar ouder.

jongen Dat is juist nu op onze leeftijd een wereld van verschil.

meisje Oké, dit is dus echt helemaal niet sexy. Je klinkt precies als mijn vader nu.

jongen Ja, sorry, maar ik meen het echt. Als ik iets meer benul had gehad dat het iets betekende, dat hele opgroeien. Dat er wezenlijke dingen werden bepaald. Dan had ik het allemaal heel

anders gedaan. Maar daar is het nu te laat voor. Ik ben 25. Alles ligt vast.

meisje Tja. We worden oud. Ik ben alweer 22. Zo gaat het leven.
jongen Mensen zeggen vaak: volg je hart. Nou, moet je eens doen.
Je komt er hopeloos van in de problemen.

meisje Rustig nou maar.

Ze kussen. Lisette loopt op het kussende stelletje af en neemt de positie van het meisje over. Lisette en de jongen zoenen. Het zoenen verandert in huilen. De jongen troost Lisette.

jongen Rustig maar. Rustig.

De jongen kijkt om hulp vragend naar het meisje en ook zij begint Lisette te troosten.

meisje Rustig maar.

jongen Rustig maar.

meisje Geef je hand.

jongen Rustig maar.

Lisette staat tussen de jongen en het meisje in en heeft hun handen vast.

lisette Jullie zijn schatten.

Lisette in de war tussen het jongen en het meisje in.

lisette Wat is er toch met mij aan de hand?

Daniël op

daniël *luid* Je geheugen gaat een beetje achteruit.

Lisette vlucht de andere kant op. De jongen en het meisje zien het met lede ogen aan.

jongen *tegen Daniël* Hohoho! Eh. Oké... Soms hebben we haast en proberen door wat dwingender te praten en iets meer stemverheffing en herhaling, sneller tot resultaten te komen. Het klinkt dan wel wat commando-achtig moet ik zeggen.

daniël O, echt?

meisje Dit werkt averechts en we bereiken het tegenovergestelde. De toon maakt de muziek. Ze is heel goed in staat om aan de klank van de stem te horen dat er wat aan de hand is. Is er iets aan de hand?

daniël Nee, hoor. Niks aan het handje.

jongen Geduld is een schone zaak en dus beheerst blijven praten ook. Al is dit wel eens moeilijk als je haast hebt. Hebt u haast?

daniël Nee, ik heb geen haast.

meisje *begrijpt het probleem niet* Oké...

stilte

daniël Soms is het gewoon lastig om haar te zien. Zo. We hebben zoveel van elkaar gehouden.

jongen En nog steeds.

daniël Jaja. En nog steeds. Zeker.

meisje Zij is dol op u. We zien ze vaak ontzettend knuffelig worden. Sommige mensen meer dan dat ze ooit waren. Geniet daar gewoon lekker samen van.

daniël Ze is in minder dan geen tijd ontzettend op haar moeder gaan lijken. Lijkt je vrouw ineens sprekend op je schoonmoeder en komt zo met open armen op je af geschoven.

meisje Het is niet uw schoonmoeder, ze is uw vrouw.

daniël Ja. Ik weet het. Ik weet het. Soms kom ik haar kamer binnen en houdt ze mijn verschijning met beide armen af. Alsof ze zich probeert te verstoppen, met een gebaar van sidderende schaamte. Alsof ze zelf ook even beseft hoe het is om ineens compleet iemand anders te zijn.

jongen Luister, er is niemand op de wereld die dit wil. En toch is het zo. Dat is op dit moment ons enige uitgangspunt. Er zijn genoeg tools om alles zoveel mogelijk te houden als dat het was.

daniël Hoe oud bent u?

jongen Eh, 25. Hoezo?

daniël Niks. Gewoon.

jongen Ga niet in discussie. Geef niet het idee dat er iets verkeerd gaat, en hou de communicatie helder. Niet: 'Als je het drinken op hebt, gaan we wandelen.' Maar:

meisje Ga zitten. Pak je beker. Drink leeg.

Trek je jas aan. Kom mee.

jongen Probeer te genieten van de kleine dingen. Maak samen een puzzel, lees voor, ga wandelen.

daniël Ze had altijd een bloedhekel aan wandelen.

meisje Tegenwoordig is ze er dol op.

daniël Ja.

meisje Oké?

daniël Ja.

meisje Moedig voorwaarts. Alles komt goed.

daniël Ja.

Daniël loopt naar Lisette.

daniël Blijf stil staan. Draai je om. Pak mijn arm. Kom mee.

Daniël en Lisette wandelen.

jongen Heel goed. Wandelen is uitstekend. Maar pas je tempo aan.

Houd de arm vast en volg, dan is het uitermate plezierig.

Daniël en Lisette wandelen.

lisette Wat is het mooi hier, hè?

daniël Ja. Heel mooi.

lisette Hoe is het nu met je?

Daniël kijkt Lisette verrast aan.

daniël Ja. Wel goed. Lief dat je dat vraagt.

lisette Waar denk je aan?

daniël Nou, dat we samen nog eens terug zijn gegaan naar ons eerste huis. Weet je nog wel?

lisette Ja. Ja.

daniël We liepen arm in arm door dat dorp en ik vroeg aan jou:

‘Weet je het nog een beetje, schat?’

lisette ‘Jaja.’

daniël Zei jij.

lisette ‘Jaja. Schitterend om te zien.’

daniël We bekeken gevelstenen, gingen naar de plek waar wij elkaar voor het eerst hadden ontmoet en bezochten natuurlijk je ouderlijk huis. In de auto vroeg ik je wat je het mooiste vond.

lisette ‘Ik vond alles even prachtig,’ zei ze. ‘Het was een hele fijne dag.’

daniël Verder zei ze niets. Geen namen, geen verhalen, niets. Maar in haar ogen las ik een lichte paniek. Onrust. De hele autorit waren we stil. Ik reed. Zij keek een beetje naar het voorbijtrekkende

landschap uit het raam. Alleen de snorrende automotor en een halflege snelweg met wat zondagsrijders. Alleen af en toe een hand op de knie. De volgende ochtend bij het ontbijt zei ze: ‘Breng mij maar weg.’ Toen hebben we gebeld, samen haar spullen gepakt, en diezelfde dag heb ik haar nog weggebracht.

lisette Wat zeg je dan in godsnaam tegen elkaar. Als je iemand ergens anders moet achterlaten.

daniël Alles komt goed.

lisette Terwijl dat niet zo is.

daniël Nee. Het nadeel van lang samenzijn is dat je elkaar geen onzin meer kunt verkopen. Je weet het als het mis is. Dat weet je allebei. Iedereen die in een huwelijk zit kan het onderscheid maken tussen echte en valse beloftes. Alles komt goed, zeiden we tegen elkaar. En we wisten dat het niet waar was. Omdat het hele leven, alles wat je doet, gebaseerd is op het feit dat niet alles goed komt. Dat uiteindelijk alles stopt. Kijk me aan. Alles komt goed. En we bleven erin geloven.

lisette Verder niks.

daniël Nee. Verder valt er niet zoveel te zeggen.

lisette Toch gek, dat mensen zo lang samen zijn. Een heel leven delen, en als het op afscheid aankomt zijn ze sprakeloos.

daniël Volgens mij is dat niet erg.

lisette Volgens mij is dat verschrikkelijk.

Lisette kijkt naar de plek waar normaal het meisje staat. Er staat niemand. Lisette wordt hier een beetje onrustig van.

daniël Wat is er?

Lisette schudt van nee.

daniël Is er iets?

Lisette schudt van nee.

daniël Zeg het nou maar gewoon.

Daniël begint Lisette te aaien.

lisette We zouden het vieren.

daniël Wat?

lisette Nou, dat we veertig jaar samen waren, natuurlijk. Mijn man en ik. Vroeger vierden we elke week. Bij 365 weken zijn we ergens een pannenkoek gaan eten. Later doe je die dingen niet meer. Ja, je gaat een keer uit eten. Maar dit keer zouden we het groots vieren. Met iedereen erbij. We hadden al een plek voor het feest. De kinderen zouden helpen met de hapjes. Gewoon een beetje rondlopen, helpen met cateren enzo. Maar het ging niet meer. Je kon mij niet meer fatsoenlijk in een zaaltje loslaten. Ik ga achteruit. Ik word een beetje vergeetachtig geloof ik.

daniël Geeft niks.

lisette Geeft wel iets. Hè, ga me niet zo zitten aaien, ik ben geen konijn. Kom op zeg. Ik bedoel kom op, zeg. Ik geef nota bene les aan groepen kinderen. Word ik ondertussen zelf als kind behandeld.

daniël Alles komt goed.

lisette Ach man, wat weet jij daar nou van.

daniël Rustig nou maar.

lisette Ik kan er zo slecht tegen als jij zo betweterig gaat staan doen.

daniël Hou nou in ieder geval maar gewoon even je gemak.

lisette Ik pieker er niet over.

daniël Dat is dan behoorlijk stom. Ik heb er totaal geen zin in dat je nu hier een heleboel kabaal gaat lopen trappen.

lisette Er is toch niemand.

daniël Wel waar. Ik ben er. Ik ben er zelf.

lisette Nou, daar winnen we de oorlog mee.

daniël Nu moet je echt ophouden.

lisette Ach vent...

daniël Weet je wat? Dan ga ik wel gewoon weg.

lisette Ja, de groeten.

Hij loopt weg, maar blijft op een afstandje staan.

lisette Sta je daar nou nog?

stilte

Vroeger vierden we het iedere week. Mijn man en ik.

daniël Jahaaa!

lisette En bij 365 weken zijn we een pannenkoek gaan eten.

daniël Het is goed met je. Zoek het maar uit.

Daniël weg

lisette Het leven is ongelofelijk. Ze zoeken het maar uit.

De jongen benadert Lisette.

jongen Zo.

lisette Ik vind het niet fijn als je me hier alleen laat.

jongen Dat heb ik heus niet gedaan. Ik heb je daar op een afstandje in de gaten staan houden.

lisette Heb jij mij in de gaten staan houden?

jongen Ik laat je heus niet in de steek.

lisette Jij hebt makkelijk praten, jij bent lekker jong.

jongen Ik ben anders drie jaar ouder dan jij.

lisette Ach, doe niet zo zot jij.

Ze lachen. Daniël op

daniël Jij moet niet denken dat je mij alles kunt flikken.

Lisette verschuilt zich achter de jongen.

jongen Ssst. Dat denkt ze ook niet.

daniël Hou jij er even buiten, snotneus.

jongen Wat je zegt ben je zelf.

lisette Zo is het.

daniël Je kunt op zijn minst toch wel een beetje aardig tegen me doen? Ik loop de benen onder mijn lijf vandaan. Wat zullen we nou krijgen zeg. Maak het nou.

jongen Ssst. Ga anders even een stukje wandelen.

daniël Ik ga niet wandelen.

lisette Je zoekt het maar uit.

Daniël weer af

lisette *tegen de jongen* Zo. Die is weg. Mannen moeten niet gelukkig zijn. Daar worden ze lelijk van. Niets zo onaantrekkelijk als een man die in zijn nopjes is. Tussen de veertig en de vijftig dan hebben mannen het over het algemeen aardig voor elkaar, dan zijn ze ook meteen op hun lelijkst. Mijn man kon zomaar op een donderdag

thuiskomen van zijn werk en me meenemen. Me met een groots gebaar in mijn jas helpen, in de auto laten stappen en met schwing de deur van een goedkoop eetcafé openhouden. ‘Zo, vanavond nemen we het er eens flink van,’ zei-ie dan.

En dan zat-ie me zo met beiden handen op tafel met zo’n triomfantelijke blik aan te kijken. Van: ‘Moet je nou eens zien in wat voor avontuur wij nou weer verzeild geraakt zijn.’

jongen Vond je dat vervelend?

lisette Ik vond dat fantastisch. Ken ik jou?

jongen Ja. Natuurlijk. Voor een onbekende kom je niet helemaal naar een donker bos toe.

lisette Wat weet ik dan van jou?

jongen Nou, dat ik Daniël heet. Dat ik 61 ben. Dat ik op 5 juni geboren ben. Dat ik van muziek houd. Wie mijn ouders zijn. Waar ik vandaan kom.

lisette Is dat alles?

jongen Tja. Ik geloof het wel. Dat is alles.

Meisje benadert Lisette en laat haar schrikken. Ze lachen.

meisje Valt hij tegen?

lisette Nee. Helemaal niet. Hij is absoluut fantastisch. Hij werkt hard. Hij doet alles voor ons. Hij is op de hoogte van het nieuws. Is lekker keurig links. Laat mij mijn gang gaan.

meisje Maar?

lisette Nou, ik had niet verwacht dat mannen zo verkrampen als ze...

meisje Wat?

lisette Nou gewoon.

meisje Verkrampen als ze wat?

Lisette maakt een seksuele toespeling.

meisje Is het zo erg?

lisette Ach welnee. Mijn man. Hij is alles waar ik ooit van had durven dromen. Alleen ik bevind mij af en toe in de situatie dat ik jaloers ben op zijn gitaar. Als je ziet hoe hij die beet pakt, op schoot trekt en zacht begint te bespelen en dan denk ik: rotting. Met je spiegellende, mooi ronde hout. Met je strakgespannen snaren om dat banale zwarte gat.

meisje Hahaha.

lisette Stom hè? Mannen moeten niet gelukkig zijn. Daar worden ze lelijk van. Niets zo onaantrekkelijk als een man die in zijn nopjes is. Tussen de veertig en de vijftig dan hebben mannen het over het algemeen aardig voor elkaar, dan zijn ze ook meteen op hun lelijkst.

Daniël komt op.

lisette O! Daar ben je weer!

daniël Ja, natuurlijk. Ik zou zo bij je intrekken, hoor.

Daniël ruikt dat Lisette geplast heeft.

O jeetje.

lisette Ik heb zoveel krachtbouillon gedronken, zelfs mijn pis ruikt naar kippensoep. En ik blijf me maar slap voelen.

Het meisje af. Daniël begint Lisette te helpen met omkleden.

Ik ben de omgekeerde versie van het sprookje, ik lijk een prinses maar als je me kust verander ik in een kikker.

daniël Ik heb wel wat met kikkers. Zo knoopje, knoopje.

lisette Ja, dat zal wel wezen. Bij me intrekken. Alsof je een zalf bent.

daniël Gaat het wel?

lisette Ik doe gewoon steeds vaker dingen waarbij ik denk: zo iemand ben ik helemaal niet.

daniël Dat weet ik toch.

De jongen komt op, wil Daniël helpen met omkleden. Zodra hij Lisette aanraakt, slaat ze hem in paniek.

lisette Nee, niet doen! Ik wil niet dat jullie me zo zien.

daniël Ik ben het maar.

lisette Weg jullie. Hou op. Ik ben bang. Blijf van me af. Blijf van me af zeg ik je. Ben je nou helemaal? Niet zeggen. Niet doen. Ga weg. Ga alsjeblieft weg. Laat me alleen. Ksst. Ksst.

De jongen probeert Lisette te kalmeren maar er ontstaat een worsteling. Lisette komt in paniek op de grond terecht. De jongen stuurt Daniël weg. Daniël verward af, terwijl Lisette uitgekleeft tot op haar ondergoed op de grond ligt.

Ze maakt geluiden die ergens tussen ksst en huilen in zitten. De jongen raapt haar kleren bij elkaar en gaat af. Lisette ligt alleen huilend op de vloer. De jongen weer op met Lisette's feestjurk. Hij legt zijn hand in haar nek en Lisette wordt langzaam kalm.

lisette Het is toch wat met mij. Waar moet het toch met me naartoe.

De jongen kleedt Lisette aan. Wikkelt haar in een mooie jurk. Daniël op. Staat van een afstandje naar zijn vrouw te kijken.

daniël Het leven kleedt je uit. Tot je niet meer in staat bent om de illusie op te houden. Om je anders voor te doen. Je probeert zo normaal mogelijk door dat ziekenhuis te lopen, maar ik voel gewoon hoe we nagekeken worden. Als twee verloren oudjes, die

angstig, gestrest en met elkaar steggelend door ziekenhuisgangen dwalen. Twee stakkers in opengeritste jassen, op zoek naar verlossing, hulp. Een wonder zo te zien. Achteraf steekt dat. Dat we ons zo door die gangen hebben moeten voortbewegen. Als twee karikaturen. Amper zestig, maar de contouren van twee hoogbejaarde besjes.

meisje Gaat het een beetje?

daniël Ja, het gaat wel, hoor.

meisje Hou je je wel een beetje staande?

daniël O, er is genoeg te doen. Ik heb genoeg om handen, genoeg om te vergeten wat voor iemand ik nu eigenlijk geworden ben.

meisje Wat voor iemand is dat dan?

daniël Tja. Een beetje verdrietig figuur geloof ik.

meisje Dat valt best mee,

daniël Ik ben bang van niet. Niks aan te doen. Vanaf een zekere leeftijd krijgen de meeste mensen nu eenmaal een zeker verdriet in hun gezicht. Volgens mij is dat normaal. Hoort dat er gewoon bij. Laten we erover ophouden. Het is niet echt iets om over te praten. Het is meer iets om te verdragen.

De jongen en het meisje brengen Lisette en Daniël bij elkaar.

lisette Niet teveel nadenken. Bezig blijven, dat is belangrijk. Weet je wat ik de hele tijd nog in mijn hoofd heb?

daniël Nee?

lisette Dat we het zouden het vieren. Mijn man en ik.

daniël Wat?

lisette Nou, dat we veertig jaar samen waren. Vroeger vierden we elke week. Bij 365 weken zijn we ergens een pannenkoek gaan

eten. Later doe je die dingen niet meer. Ja, je gaat een keer uit eten. Maar dit keer zouden we het groots vieren. Met iedereen erbij. We hadden al een plek voor het feest. De kinderen zouden helpen met de hapjes. Gewoon een beetje rondlopen, cateren enzo. Maar het ging niet meer. Je kon mij niet meer fatsoenlijk in een zaaltje loslaten. Ik ga achteruit. Ik word een beetje vergeetachtig geloof ik.

daniël Dat geeft niks.

lisette Onze kleren lagen al klaar over onze stoel. We hoefden ze alleen maar aan te trekken, verder was alles geregeld. Ik had een nieuwe jurk. Mijn man een pak met een hoed. Die droeg hij anders nooit, maar het stond hem best goed. Maar het kwam er niet van. Een week voor het feest raakte ik helemaal in paniek. Alles werd geannuleerd. Ik vind het zo erg. Niet eens voor mezelf. Vooral voor mijn man. De kinderen.

daniël Weet je wat? Dan vieren we het nu toch?

Jongen en meisje sluipen weg.

lisette Dat kan niet meer. We hebben het zaaltje afgezegd. We hadden met de uitbater afgesproken dat we de door hem gemaakte onkosten best wilden vergoeden, maar we hebben er niets meer van gehoord. Er zullen die avond andere mensen geweest zijn die de liefde gevierd hebben. Zo gaat dat. Lege vliegtuigstoelen worden vrijgegeven, lege zaaltjes doorverhuurd. Zo gaat dat. Maar toch is het jammer. Kans verkeken.

daniël Dan doen we het toch hier?

lisette Hier? Nu?

daniël Waarom niet.

lisette Het is helemaal de verkeerde datum.

daniël De hoeveelste is het dan?

Lisette denkt diep na. Ze weet het niet.

daniël Kijk, dat is dan weer een voordeel. Moet je zien.

Daniël haalt een fles champagne uit zijn plastic zak.

lisette Ach onnozelaar.

Hij ontkurkt de fles. Jongen en meisje op met een blad glazen.

Muziek.

lisette Ach. De schatten.

Lisette en Daniël kussen jongen en meisje.

Er wordt geklonken. De man pakt de hand van de vrouw om met haar te dansen.

lisette Voorzichtig. Voorzichtig.

daniël Je kunt het wel. Niet bij nadenken,
dan doet je lijf het vanzelf. Je kunt het best.

Ze dansen de rumba.

lisette Als een salamander die zijn staart verliest. Ineens is er iets verdwenen. Het is toch wat, het verhaal waar we in opgesloten zitten. Het is potsierlijk, je probeert je hele leven een beetje bij te werken en op de hoogte te blijven van de actualiteiten en de literatuur, zit je intussen zelf opgesloten in een soort achttiende-eeuwse folkloreroman. *danst met de jongen* Het is een grote grap. Deze coming of age voor bejaarden.

lisette Wat vind je nou eigenlijk zo leuk aan mij?

jongen Ik vind je gewoon leuk.

lisette Ach, er zijn zoveel mensen leuk.

jongen Ja, maar jij bent echt leuk.

lisette Ik vind jou ook leuk.

jongen Echt waar?

lisette Dat weet je best.

jongen Wat is er? Ben je ongelukkig.

lisette Nee. Alles is perfect. Alleen...

jongen Alleen wat.

lisette Dat is alles. Alleen. *danst met het meisje* Een mens kan angstaanjagend veel aan.

Wat mensen kunnen verdragen is ongelofelijk. Kijk een jong mens recht in zijn gezicht aan en zeg hem wat hij over veertig jaar allemaal heeft moeten verdragen, en hij zal het niet geloven. Hij zal zeggen: dat nooit. Dan nog liever dood. Maar hij verdraagt het wel. Stapje voor stapje. *danst met Daniël* Het pijnlijke aan verandering is dat het zo verdomde langzaam gaat. Je aanpassingsvermogen is net een tikje sneller. Dus neem je je verlies en ga je door.

jongen Het is zo gek als niemand je meer geruststelt.

daniël Ja. Dat is zeker gek.

jongen Het komt allemaal toch wel goed?

daniël Ja, hoor. Vast wel.

lisette Aftakelen. Je neemt je voor om je er tegen te verzetten, maar uiteindelijk doet het zich voor als een volstrekt vanzelfsprekend iets. Alles wordt in kleine stapjes voor je voeten uitgelegd. Je hoeft alleen maar door te gaan. De methodiek van het sterven.

Alle vier komen los van elkaar en herhalen tot in den treurigheid een enkele pas uit hun dans.

jongen Het is maar goed dat een mens zijn dromen niet onthoudt. Dat je meestal vergeet wat je 's nachts hebt meegemaakt. Dat je de precieze reden niet meer weet waarom je met je armen om je hoofd onder je kussens ligt begraven. Een bed als een graf waar je elke ochtend weer uit omhoog moet zien te klimmen om met een lach de volgende dag te kunnen beginnen.

lisette Soms verschijnt er ineens een wildvreemde man aan de horizon, die zijn vingers op mijn lippen legt en zegt dat ik maar beter wat kan rusten.

meisje Alles komt goed.

daniël Mensen zeggen dat hoop het laatste is dat sterft. Nou, ik kan je zeggen: na de hoop ligt nog een heel stuk land braak. Een grijs gebied waar onvolgroeide kale bomen en taaie dwergstruiken wonen en waar je samen met je geliefde doorheen dwaalt op zoek naar beschutting, wachtend op een wonder.

meisje Alles komt goed.

daniël Het hoogst haalbare is vergroeien.

Maar het is meteen ook het meest gevaarlijke waar je aan kunt beginnen. Adembenemend.

meisje Als ze slaapt rolt ze zich op. Als een foetus, een diertje ligt ze op haar bed. Omdat ze vergeet te drinken, sluit de zuster een infuus aan met wat vocht. Een infuus als een navelstreng, zich opmakend om in een andere wereld geboren te worden.

lisette Je biedt je grootste vijand uiteindelijk je kussen aan. Je nodigt hem uit om bij je in bed te komen liggen. Vlak naast je. En dat was het dan.

Lisette stopt met dansen.

meisje Moet je je voorstellen, haar ring was zo vroeg in haar leven om haar vinger geschoven, dat die met geen mogelijkheid meer af kon.

Ze was nog in de groei waarschijnlijk. Die vinger groeide gewoon door en die ring bleef zitten.

De dans is haast ongemerkt gestopt.

jongen Wilt u de ring terug?

daniël Nee, dat is niet nodig.

jongen Het kan wel, maar dan zal ik 'm van haar vinger moeten knippen.

daniël Laat alsjeblieft zitten.

Lisette hervat de danspassen. Meisje omhelst Daniël met tranen in haar ogen. Jongen brengt Daniël naar Lisette. Ze dansen.

daniël Hadden wij meer moeten praten?

lisette Ach welnee.

daniël Meestal was er niets aan de hand. En als je het achteraf bekijkt, gebeurt er eigenlijk helemaal niet zo gek veel in een leven. En toch was het fantastisch. Toch?

lisette Ja, het was schitterend. Schitterend. Van een bijna angstaanjagende schoonheid.

Ze stopt met dansen en pakt zijn hand.

Ik weet wel wie jij bent.

daniël Echt waar?

lisette Jazeker.

daniël ...

lisette Jij bent mijn man, hè?

daniël Ja.

lisette Zie je nou wel.

daniël ...

lisette Ben jij het echt?

daniël Ja. Ik ben het echt.

lisette Waar was je nou, gekkie. Waar was je nou toch.

daniël Ik was hier. Ik was al die tijd gewoon hier.

Ze omhelzen.

lisette Sorry.

daniël Ssst. Niet zeggen.

lisette Dankjewel.

Ze kussen. Lisette verdwijnt.

daniël En even begint ze helemaal te glimmen. En dan is ze weg. Ik kan het maar niet laten om hier steeds weer terug te komen.

Ergens leeft nog de hoop dat ze hier op het bankje zit als ik aan kom lopen. Maar vervolgens ga ik er zelf maar op zitten. En ik kijk het landschap in. Er gebeurt helemaal niks, maar soms lijkt het alsof een plek ook een geheugen heeft. Dat er hier iets is dat het nog weet. Wie wij samen waren. De wind die de takken beweegt en soms zelfs het gras.

De wolken die komen en gaan. De baan van de zon die alles elk moment weer in een ander daglicht stelt. Als er niets gebeurt, gebeurt er eigenlijk al zoveel.

Daniël knikt de jongen bemoedigend toe.

jongen *haalt ringendoosje tevoorschijn* Tadaa.

meisje Wat is dat nou weer?

jongen Maak maar open.

meisje Een ring?

jongen Had ik toch beloofd? En wat je beloofd hebt moet je doen.

Vind je hem mooi?

meisje Superlief. Dankjewel.

Hij schuift het ringetje om haar vinger.

meisje Zijn we nu getrouwd?

jongen *nerveus lachend* Hahaha. Soort van.

Ze kussen.

jongen Er zijn momenten waarvan je wilt dat ze altijd zouden kunnen blijven duren.

meisje Weet je dat niet altijd pas achteraf, dat je in zo'n moment terecht gekomen was?

jongen Nou, in dit geval niet.

Hij pakt haar nog wat steviger vast.

meisje Ben jij dan bang voor de toekomst?

jongen Nee. Als jij belooft dat je bij me blijft niet.

meisje Ik belooft het.

jongen Echt?

meisje Ja. Echt.

jongen Gaan we dan ook samenwonen?

meisje Als mijn studie klaar is denk ik wel.

jongen Misschien morgen al.

meisje Daar zou ik maar niet al teveel op rekenen als ik jou was.

jongen Wij horen bij elkaar, hè?

meisje Ja. Wat er ook gebeurt, wij blijven altijd bij elkaar.

Ze kussen.

Een coming of age voor bejaarden ging op 12 februari 2016 in première in de Toneelschuur in Haarlem als een productie van Berg&Bos

Spel: Paul R. Kooij, Joke Tjalsma,
Yara Alink en Maurits van den Berg

Regie: Eva Line de Boer

Muziek: Jan&Keez Groenteman

Decor en Kostuum: Marieke van Veen

Videoprojecties: Julian van Buul

www.tgbergenbos.nl

Een coming of age voor bejaarden werd genomineerd voor de
Taalunie Toneelschrijfprijs 2016

Rik van den Bos (1982) creëert in zijn toneelstukken onthechte, geïsoleerde situaties waarin hij verhalen vertelt die zich achter de muren van onze samenleving afspelen. Hij schrijft onder andere voor het Ro Theater, NNT, Toneelgroep Oostpool, Toneelschuur Producties, Firma Rieks Swarte, de Veenfabriek en Lunchtheater Bellevue. In 2010 ontving hij het Charlotte Köhler Stipendium voor zijn eerste drie toneelteksten. Samen met theatermaker Maurits van den Berg richtte hij toneelgroep Berg&Bos op.

www.tgbergenbos.nl

Toneelwerk

*Een coming of age voor bejaarden** - 2016

Van Waveren - 2015

*In Vrede** - 2015

Leger - 2015

Mijn Tweede - 2015

*Een geschenk uit de Hemel** - 2014

I See you - 2014

Cookies - 2014

*Drive-in** - 2013

Vreugdetranen drogen snel - 2013

In Limbo - 2013

De Jazzbarones - 2013

Mijn Ede - 2012

Mr Jones - 2012

*Solness** - 2012

*Het jaar van de Schlager** - 2011

Uittocht - 2011

Fietsen - 2010

*Wij zijn grijs gebied** - 2010

*Berm** - 2009

*Teksten verschenen in de reeks van De Nieuwe Toneelbibliotheek
(nummers 310, 271, 230, 193, 121, 120, 66, 23)